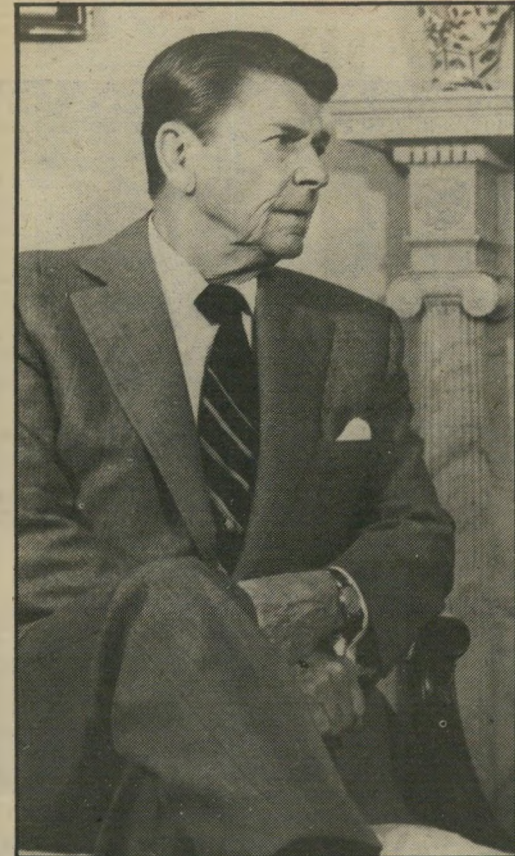

סין - ברית המועצות: במעלה המדרגות היורדות

אחרות, ובעצם על העולם כולו, התמיכה הסובייטית בנוכחות הווייטנאמית בקמבודיה, הפלישה לאפגניסטאן והריכוזים הצבאיים בגבול בין ברית המועצות וסין.

עם זאת, סירבו הסינים להיענות לבקשותיו של רגן לגנות את המישטר הצבאי בפולין ולתמוך בסולידאריות. שליטי פקין הודיעו לאמריקאים, שהם רואים בנושא זה עניין פנימי של פולין.

נשיא רגן

קילקול וסיוע - מדיניות בלתי נבונה

איז ספק שהם הסיקו לקח מסויים מפרשת פולין. הם הבינו שאסור להם להציף את ארצם בכמויות בלתי מבוקרות של טכנולוגיה מערבית, וכך להביא לשינוי מיכני בחברה הסינית. שינוי כזה יגרום, כמוכון, לתמורות בהליכי הרוח, להתגבשות פוליטית חדשה, ואפילו להתארגנויות חוץ-מפלגתיות, שסין רוצה למנוע בכל מחיר.

מכאן הסינגון החדש במדיניות הסינית. האינטלקטואלים שוב חוששים להשמיע דיברי ביקורת, מתסיסים למיניהם מקבלים טיפול מידי, קשוח ביותר. עלה מאוד מיספר ההוצאות להורג בסין. כל זאת, תוך כדי מדיניות דטאנט מתונה עם המערב, שימוש מבוקר בטכנולוגיה המערבית, והמשך שיתוף פעולה עם האמריקאים בגזרות עימות עם הסובייטים, באפגניסטאן ובקמבודיה.

עלבון אמריקאי. כל ההיערכות הזאת הביאה, כמקובל בסין, לשינויים באידיאולוגיה. הנטייה כיום היא לא לראות עוד בכרית המועצות את האויב העיקרי, ולחלק את היחס הזה, של עוינות והירה, בין שתי המעצמות הגדולות. גם העובדה שהם הצליחו לפתח אמצעי-שיגור של טילים גרעיניים מצוללות הגבירה את הכיטחון העצמי של הסינים, ואת כוחה המיקוח שלהם כלפי הסובייטים.

לכך נוסף גורם חדש, שסייע רבות לסובייטים: מדיניותו הבלתי נבונה של רונאלד רגן. לא רק שרגן קילקל במידה מסוימת את היחסים עם סין, בשל תמיכתו האידיאולוגית בטאיוון, אלא שארצות הברית ניסתה לנצל את סין בפרשת קמבודיה, בצורה גסה ובוטה עד לעלבון.

הסינים רואים בדרום-מזרח אסיה איזור השפעה שלהם, בדומה למזרח אירופה עבור הסובייטים. שליטתם באיזור תעניק לגיטימציה לטענה שלהם להיות מעצמה גדולה שלישית. האמריקאים, לעומת זאת, ניצלו באורח גלוי מדי את הסינים, כדי להשתלט על המחצית האנטטי-וייטנאמית בקמבודיה, ולקרר אותם לברית המדינות הדרום-מזרח אסיאניות, הכפופה לוויינגטון.

אם נוסף לכך את העובדה, שקומוניסטים ותיקים רבים בסין בחלו בשיתוף הפעולה ההרוק עם האימפריאליזם האמריקאי, נבין את הבעייתיות של האסטרטגיה המשותפת סין-ארצות הברית.

כל הגורמים האלה עדיין רחוקים מלהכטיח שינויים מידיים ביחסי סין וברית המועצות, ובוודאי שלא על ברית אדומה, אנטי-מערבית. אבל המגמות קיימות, והן הרבה יותר חשובות מטיב התרופות, שאותן כולע השליט החולה במוסקוה.

אחת, ימשיכו לראות כגוש הסובייטי במזרח-אירופה, חגורת-ביטחון חיונית החייבת להשאר במעגל-ההשפעה שלהם, ינסו למנוע מילחמה גרעינית ולהביא למיתון במרוץ-החימוש, שבו אין הם יכולים לעמוד מסיבות כלכליות.

לעמדות אלה, ולצדדים המתחייבים מהם (מישטרה פוליטית, הגבלת החירויות, לחץ על הגוררות להשאר בתלם, הירוק היחסים עם מערב-אירופה, מאבק נגד האיטלאם במרכז ובדרום-מערב-אסיה) שותפים כל הסקטורים במדינה: הצבא, המישטרה הפוליטית (קדג'ב), הנהגת המפלגה, הכלכלנים ומנחי המדיניות התעשייתית והחברתית.

כל המנהיגים שותפים גם לשאיפתו של אנדרופוב, שאותה הביע פעמים רבות טרם מחלתו, לשיפור יחסים מובהק עם סין הקומוניסטית.

לקח מפרשת פולין. במוסקוה הבינו מאז ומתמיד שהידוק היחסים בין הסינים ובין ארצות-הברית היוו את ההישג העיקרי של המערב במאבק הבינומי כעשרים השנים האחרונות. מאז 1972, השנה שבה ביקר ריצ'ארד ניקסון בסין, חלה נסיגה ברורה

מומחים **הישראלים** לענייני ברית-המועצות, הסובייטי-טולוגים, נוהגים בדרך כלל לחקות את עמיתיהם באירופה ובארצות-הברית. כך עושים, בעצם, גם רוב העתונאים האחרים, העוסקים בנושא הבינלאומי. זאת היא גם הסיבה, שהם מתכבדים לעיתים כה תכופות.

הרוגמה המובהקת לכך היא פרשת פולין. רוב הפרשנים במערב ניבאו, בתחילת שנות ה-80, שכרית-המועצות תפלוש לפולין, כדי לחסל את סולידאריות ולבלום את פעילותה העניפה ועתירת ההשפעה של הכנסיה הקתולית. הפרשנים בישראל חזרו החזיקו אחריהם.

מי שהעז לכתוב, כפי שעשינו בעיקביות בעולם קטן, שאין סיכוי לפלישה כזאת, בעיקר בזכותו של צינורה-נפט והגאון מסיביר למערב-אירופה (במימון גרמני שהגיע לסכום עתק של 11 מיליארד דולר), נחשב בלתי-רציני.

אלא שתחזית זאת היתה, כמוכון, מדויקת להפליא. הסובייטים פשוט לא יכלו להרשות לעצמם להפסיד חווה כליכך משתלם עם מערב-אירופה, מבחינה פוליטית וכלכלית, מה גם שצינורה-הגאון יצר חיץ ברור וחילוקי-דעות סוערים בין האירופים ובין מישטרו של הנשיא רונאלד רגן.

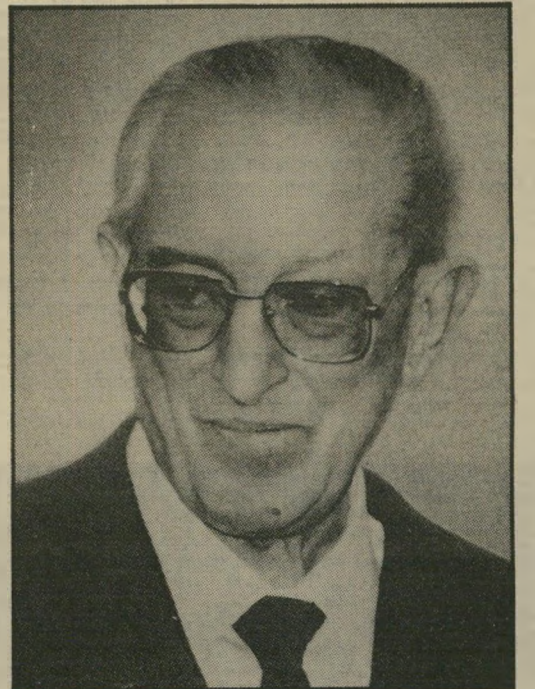
מדיניות הפרד ומשול זאת, יצירת קרע או חיכוכים בין וואשינגטון ומערב-אירופה, היא כיום המטרה העיקרית של המדיניות הסובייטית.

יעדים כמו המיזוח התיכון או אפילו אפגניסטאן ירדו מאור

ככוחה של ברית-המועצות כמעצמה גדולה, ועלה כוחה של וואשינגטון.

בסין עצמה קיימים סימנים ראשונים של היענות מסוימת לרצונה של מוסקוה לשיפור היחסים. הם נוהגים למנות ארבעה מיכשולים למגמה הזאת: ה"הגמוניזם" הסובייטי (כלומר, מדיניות-הכוח של ברית-המועצות, כדי להשתלט על מדינות

אנדרופוב

חולה או בריא - אותה מדיניות

בריטניה: המזכירה האחות והאשה

חברי-כנסת ישראלים, התומכים בכל לב כששית כחירות איזוריות, היו חושבים פעמיים על עמדתם זאת, אילו למדו את גורלו המר של ג'רי ברמינגהם, חבר הפרלמנט הבריטי מסיעת הלייבור, הפרלמנטר, המייצג איזור בחירה בטוה, אדום, כליברפול, נתבע על-ידי חברי מוזכרות מיסלגתו במקום להתפטר מידי, וכל זאת עקב פרשות-האהבים שלו.

ברמינגהם הוא חבר-פרלמנט מצויין, איש אופוזיציה למופת, ולכן גם זכה לקיתונות של שופכין מעיתונות-הדפוש הבריטית, שהיא רובה ככולה ימנית.

יתרון לוועדת-המינויים

ברמינגהם ניהל פרשת-אהבים סוערת עם מזכירתו, רות הריסון (39), ופיטר אותה אחרי שהסיפור נגמר. היא הקימה שעוריה, הח"פ (חבר פרלמנט) הוסיף שמן על המדורה, וטען שהוא ביזבו עליה במשך השנים יותר מ-20 אלף לירות סטרלינג. המזכירה הכחישה בכל תוקף, וקיבלה הודעת-פטר מראיותנות לעיתונים.

ג'רי האומלל היה בתהליך של "הסברת" הסקנדל לעסקנים המקומיים של מיפלתו, אלא ששעוריה נוספת עשתה כותרות חדשות. הסתבר שאחות בת 24, ג'אנט באל, ילדה בבית-החולים המרכזי של ליברפול את תינוקו של הח"פ.

מועצת-הסניף התכנסה, ודרשה מכרמינגהם להגיש מידי את התפטרותו מהפרלמנט. ברמינגהם עדיין שוקל את ההתפטרות, כינס מסיבת עיתונאים והודיע שהוא מתפייס עם אשתו (השניה) ג'ודית, משקיפים טבורים שהח"פ יעמוד בסירוב להתפטר, אבל אין ספק שיוחד לקראת הבחירות הבאות, וספק אם יאומץ על-ידי איזור בחירה אחר.

אין ספק שיש יתרונות לוועדת-מינויים.

בסדר העדיפות של ברית-המועצות, יש לזכור שכתוך ברית-המועצות עצמה הולכת וגוברת התודעה האירופית נגד המגמות המדאית (מנקודת ראות סובייטית) בחלקים האסיאתיים של מעצמה ענקית זאת. מכאן מגמת הרוסיפיקציה, ואף הכספים הרבים המופנים בשנים האחרונות לכנסייה הרוסית. במוסקוה חוששים מהאיטלאם, מהשפעה חומייניסטית על הרפובליקות שלהם במרכז אסיה. אירופה נתפסת-ככת ברית במאבק הזה.

שגרירים במדינות נידחות. אבל הסובייטולוגים ממשיכים בשלהם, ומחקים יותר ויותר את עיתונות המערב בכך שעיקר תשומת-הלב שלהם מופנה לנושא אחר, משעמם ומונוטוני להחריד. הם הפכו, בעצם, כתבים לנושאי בריאות. כמעט כל כתבה על ברית-המועצות, בארץ ובעולם, בעיתונות הכתובה ובכלי-התיקשורת האלקטרוניים, עוסקת כמעט בלעדית במצב בריאותו של שליט-הקרקמלין, יורי אנדרופוב. לפני תקופת אנדרופוב עסקו הסובייטולוגים, באותה מידה של אינטנסיביות, במצב בריאותו של השליט הקודם, ליאניד ברז'נייב.

אייאפשר להפסיד במישחק הזה. ה"מומחים" הירבו להתנבא על הרעה במצבו של ברז'נייב, ולבסוף הוא אומנם נענה להם, והלך בדרך כל בשר. או מה? כמה מאנשיו הודחו, אנדרופוב העלה את חבריו, והמדיניות הסובייטית לא השתנתה בשום נושא.

כך בריוק יקרה גם אחרי מותו, או פרישתו, של אנדרופוב עצמו. אנשי ברז'נייב ינקמו אולי, בכמה אנשי-שררה, שרים יהפכו שגרירים במדינות נידחות או מנהלי תחנות-כוח פרוכינציאליות. זה הכל. מידע זה ראוי, כמוכון לדיווח, אבל אין צורך להגזים.

העובדה הנחרצת והחשובה ביותר היא, שאין שום תשתית אנושית או סוציולוגית, המעניקה סיכוי כלשהו לשינוי פוליטי ממשי בכרית-המועצות, אנדרופוב או לא אנדרופוב. הקבוצות הפוליטיות האופוזיציוניות הן קטנות, השפעתן זעומה. העליתות בכרית-המועצות ימשיכו לקיים מישטר של מיפלה